

DOI: 10.58423/2786-6742/2025-8-75-89

УДК: 332.1(477):004

Алла ГРІНЬКО

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту, бізнесу та професійних комунікацій,
ННІ «Каразінський банківський інститут»
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна,
м. Харків, Україна
ORCID ID: [0000-0001-5324-6926](https://orcid.org/0000-0001-5324-6926)
e-mail: grinko.alla@gmail.com
(Corresponding author)

Павло ГРИНЬКО

доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри менеджменту, бізнесу та професійних комунікацій,
ННІ «Каразінський банківський інститут»
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна,
м. Харків, Україна
ORCID ID: [0000-0002-7011-6653](https://orcid.org/0000-0002-7011-6653)

Галина ДАУДОВА

кандидат державного управління,
доцент кафедри менеджменту, бізнесу та професійних комунікацій,
ННІ «Каразінський банківський інститут»
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна,
м. Харків, Україна
ORCID ID: [0000-0001-6180-2099](https://orcid.org/0000-0001-6180-2099)

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ В СИСТЕМІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Анотація. Попри повномасштабну агресію, регіональна цифровізація залишається одним із ключових напрямів управління діяльністю регіонів. Особливо в умовах військових викликів, цифрова модернізація регіонів відіграє вирішальну роль у забезпеченні доступу до якісних послуг у сферах медицини, освіти, соціального захисту, адміністрування та інших важливих сервісів. Це сприяє покращенню стільникового зв'язку, розширенню доступу до інтернету, посиленню кібербезпеки та стабільному функціонуванню критичної інфраструктури. У статті розглядаються концептуальні засади та основні напрями розвитку цифровізації як ключового чинника трансформації економіки регіонів. Визначено роль цифрових технологій у модернізації господарських процесів, підвищенні продуктивності та забезпеченні інноваційного розвитку територій. Проаналізовано динаміку фінансування заходів щодо формування електронних інформаційних ресурсів засобами бюджету Харківської міської

This is an Open Access article distributed under the terms of the [Creative Commons CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)

територіальної громади протягом 2013-2023 років, що дозволяє визначити стратегії розвитку цифровізації Харківського регіону, спрямованих на підвищення його конкурентоспроможності у глобальній економіці та оцінити ефективність в умовах змін економічного розвитку. Особливу увагу приділено формуванню найбільш повної методики аналізу розвитку регіонів за допомогою такого інструменту, як індекс цифрової трансформації регіонів України. Розкрито його значення та структуру. Цей інструмент, розроблений Міністерством цифрової трансформації України, охоплює всі 24 регіони країни та дозволяє аналізувати рівень упровадження цифрових послуг, ефективність дій органів місцевої влади, а також цифрову грамотність населення. Індекс не лише відображає здатність регіонів впроваджувати сучасні технології, а й надає змогу відстежувати досягнення в процесах цифровізації та розвитку інформаційного суспільства. Зроблено акцент на необхідності розбудови цифрової інфраструктури, розвитку людського капіталу та залучення інвестицій у сферу інформаційно-комунікаційних технологій. У статті наводяться приклади успішних ініціатив та рекомендації щодо ефективного впровадження цифрових інструментів у регіональних економіках.

Ключові слова: цифровізація, трансформація економіки, регіони, цифрові технології, інновації, інноваційний розвиток, бізнес-середовище.

JEL Classification: G28

Absztrakt. A teljes körű agresszió ellenére a regionális digitalizáció továbbra is a regionális menedzsment egyik kulcsterülete. A régiók digitális korszerűsítése különösen a katonai kihívásokkal összefüggésben döntő szerepet játszik a minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosításában az orvostudomány, az oktatás, a szociális védelem, a közigazgatás és más fontos szolgáltatások területén. Ez hozzájárul a mobilkommunikáció javításához, az internet-hozzáférés bővítéséhez, a kiberbiztonság erősítéséhez és a kritikus infrastruktúra stabil működéséhez. A cikk a digitalizáció, mint a regionális gazdaság átalakulásának kulcstényezőjének koncepcionális alapjait és fejlesztési irányait vizsgálja. Meghatározták a digitális technológiák szerepét a gazdasági folyamatok korszerűsítésében, a termelékenység növelésében és a területek innovatív fejlődésének biztosításában. Elemeztük a Harkov városi kistérség költségvetéséből az elektronikus információforrások kialakítására irányuló finanszírozási intézkedések dinamikáját 2013-2023 között, amely lehetővé teszi számunkra, hogy meghatározzuk a Harkovi régió digitalizációjának fejlesztési stratégiáit, amelyek célja versenyképességének növelése a globális gazdaságban és hatékonyságának felmérése a változó gazdasági fejlődés összefüggésében. Különös figyelmet fordítunk a regionális fejlődés elemzésének legteljesebb módszertanának kialakítására olyan eszközzel, mint az ukrajnai régiók digitális átalakulásának indexe. Feltártuk tartalmát és szerkezetét. Ez az Ukrajna Digitális Transzformációs Minisztériuma által kifejlesztett index az ország mind a 24 régiójára kiterjed, és lehetővé teszi a digitális szolgáltatások megvalósításának szintjének, a helyi önkormányzati intézkedések hatékonyságának, valamint a lakosság digitális írástudásának elemzését. Az index nemcsak azt tükrözi, hogy a régiók mennyire képesek a modern technológiák bevezetésére, hanem lehetővé teszi a digitalizációs folyamatokban és az információs társadalom fejlődésében elért eredmények nyomon követését is. Hangsúlyt helyeztünk a digitális infrastruktúra kiépítésére, a humán tőke fejlesztésére, valamint az információs és kommunikációs technológiák területére irányuló befektetések vonzására. A cikk példákat mutat be sikeres kezdeményezésekre és ajánlásokat tesz a digitális eszközök hatékony megvalósítására a regionális gazdaságban.

Kulcsszavak: digitalizáció, gazdasági átalakulás, régiók, digitális technológiák, innovációk, innovatív fejlesztés, üzleti környezet.

Abstract. Despite the full-scale aggression, regional digitalization remains one of the key areas of regional management activities. Particularly in the face of wartime challenges, the digital modernization of regions plays a crucial role in ensuring access to quality services in healthcare, education, social protection, administration, and other vital areas. It contributes to improving cellular

communication, expanding internet access, enhancing cybersecurity, and ensuring the stable functioning of critical infrastructure. The article examines the conceptual foundations and main directions of digitalization development as a key factor in transforming the regional economy. It highlights the role of digital technologies in modernizing economic processes, improving productivity, and ensuring the innovative development of territories. The dynamics of budget financing for creating electronic information resources in the Kharkiv municipal territorial community during 2013–2023 is analyzed, enabling the identification of digitalization development strategies for the Kharkiv region aimed at increasing its competitiveness in the global economy and assessing effectiveness in the context of economic development changes. Special attention is given to developing a comprehensive methodology for analyzing regional development using the Digital Transformation Index of Ukrainian Regions. Its significance and structure are detailed. This tool, developed by the Ministry of Digital Transformation of Ukraine, encompasses all 24 regions of the country and allows for the analysis of the implementation level of digital services, the effectiveness of local authorities' actions, and the digital literacy of the population. The index not only reflects the regions' ability to implement modern technologies but also tracks progress in digitalization processes and the development of an information society. The article emphasizes the necessity of developing digital infrastructure, enhancing human capital, and attracting investments in the field of information and communication technologies. Examples of successful initiatives and recommendations for effectively implementing digital tools in regional economies are provided.

Keywords: digitalization, economic transformation, regions, digital technologies, innovations, innovative development, business environment.

Постановка проблеми. Роль громад, бізнес-середовища та регіонів у процесах цифрової модернізації є надзвичайно важливою, адже саме вони реалізують зміни, що стають базою для створення сучасної цифрової України. Такі ініціативи не лише посилюють внутрішню стійкість країни, але й сприяють зростанню її міжнародної конкурентоспроможності, водночас пришвидшуючи рух у напрямку європейської інтеграції. Одним із напрямів регіональної політики є створення умов економічного зростання територіальних громад та підвищення ефективності використання їх внутрішнього потенціалу для забезпечення зростання якості життя населення [1]. Успішність реалізації цього завдання залежить від застосування широкого спектру механізмів та інструментів розвитку бізнес-середовища, ефективного управління ресурсним потенціалом громади, взаємодії громадян та органів влади. Розвитку територіальних громад, розширенню доступності та підвищенню якості публічних послуг сприяє практичне втілення концептуальних засад децентралізації, що стосуються секторального реформування, зокрема адміністративно-територіального устрою, земельних відносин, містобудування, надання адміністративних послуг тощо [2].

Тенденції економічного та соціального розвитку регіонів свідчать, що суттєвий вплив на їх розбудову спричиняє реформування сфер життєдіяльності на засадах цифровізації. Розвиток електронних інформаційних ресурсів створює умови для функціонування суб'єктів правових відносин, які забезпечують реалізацію державної політики в сфері надання електронних послуг шляхом застосування інструментів організаційної, економічної, фінансової, правової, освітньої, інформаційної та іншої спрямованості для підвищення рівня якості

життя мешканців територіальної громади. Це обумовлює актуальність впровадження цифровізації на регіональному рівні та підкреслює значимість подальшої модернізації електронних ресурсів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогодні питання цифровізації регіонів розглядається багатьма науковцями та практиками. Засади цифрового розвитку регіонів, стан та проблеми цифровізації регіонів до воєнного періоду, в умовах воєнного стану та перспективи розвитку післявоєнного часу розглянуті Н. Івановою [3], І. Нечаєвою та І. Шиловець [4], Т. Червяковою [5].

Наукові підходи до вивчення поняття та змісту цифровізації на регіональному рівні доведено А. Самойлович [6]. Принципи та особливості розвитку цифровізації регіонів досліджені І. Іртищевою та О. Сенкевич [7], П. Гринько та А. Гринько [8].

Аналізу законодавчої та нормативно-правової бази як інструменту стратегічного розвитку цифрової трансформації регіонів присвячено праці С. Давимука, Л. Федулової [9].

Науковцями доведено, що структурні відтворення в цифровій економіці впливають на розвиток територіальних громад, і, як наслідок, підкреслюють доцільність подальшого удосконалення інформаційно-комунікативного забезпечення регіонів. Запровадження цифрових технологій в діяльність регіональних органів влади дозволяє стверджувати, що динамічний процес розвитку інноваційних сервісів підвищить якість життя громадян.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. В умовах цифровізації є необхідним формування сучасної цифрової інфраструктури, орієнтованої на впровадження новітніх технологій для створення комфортних умов взаємодії населення, бізнес-середовища та публічної влади. Це обумовлено викликами сьогодення, які підкреслюють роль цифровізації у прийнятті органами місцевого самоврядування ефективних рішень щодо задоволення поточних потреб населення та підприємництва.

Незважаючи на поступовий розвиток цифрових технологій, у практичній площині на регіональному рівні недостатньо дослідженими залишаються питання щодо секторального регулювання цифровізації. Наукові дослідження стосовно формування цифрового простору потребують комплексних засад функціонування інструментів та механізмів, що об'єднують сукупність методів і технологій учасників процесу цифровізації, що полягають у необхідності запровадження нових способів для втілення в державні механізми конституційних прав людини.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є висвітлення стану розвитку цифровізації в системі трансформації економіки регіонів України та обґрунтування необхідності удосконалення сучасних технологій для більш якісного застосування цифрових інструментів на регіональному рівні.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сьогодні розвиток цифровізації змінює ключову роль у трансформації економіки регіонів, сприяючи підвищенню конкурентоспроможності, ефективності управління та якості життя населення та підприємств. Використання цифрових технологій дозволяє

підприємствам автоматизувати процеси, знижувати витрати, стимулює розвиток стартапів, технологічних хабів та інноваційних класів, а також покращує прозорість та зменшує корупційні схеми. Регіони з високим рівнем цифровізації залишаються привабливими для внутрішніх та зовнішніх інвесторів, що сприяє зниженню залежності від центрального бюджету через розвиток цифрового бізнес-середовища.

Підґрунтям розвитку цифрової трансформації в регіонах виступають законодавчі та нормативно-правові акти (стратегії, концепції, програми тощо), що визначають напрями цифрової трансформації. Концептуальне бачення стратегічного курсу цифровізації висвітлене Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 [1], Національною економічною стратегією на період до 2030 року [10], Концепцією розвитку цифрових компетентностей [11] та іншими нормативно-правовими документами.

Відповідно до Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки за оціночними показниками обсяг бюджетних коштів, що передбачені Міністерству цифрової трансформації України на виконання бюджетної програми «Електронне урядування» у 2023 році, складає 442,5 млн гривень, а на реалізацію заходів зазначеної програми на 2024 рік було заплановано 749,3 млн гривень [12]. Розглянемо та проаналізуємо у цьому контексті бюджетне фінансування розвитку інформаційного суспільства на регіональному рівні на матеріалах Харківського регіону протягом 2013-2023 років наведена на рис. 1.

Рис. 1. Фінансування заходів щодо формування електронних інформаційних ресурсів Харківської міської територіальної громади за 2013-2023 р.р.

Джерело: складено авторами за даними звіту про виконання бюджету Харківської міської територіальної громади за 2013-2023 роки

Як бачимо з рисунку 1, у період з 2013-2016 рік видатки з цифровізації Харківського регіону складали досить не суттєві обсяги фінансування. Навіть, було їх значне зниження до 1,68 млн. гривень у 2015 році. Проте, у 2017-2018 р. відбувся різкий стрибок щодо значного зростання фінансування до 9,47 млн

грн., а у 2018 рік – рекордне зростання видатків до 181,6 млн грн, що може свідчити про реалізацію масованих обсягів робіт з цифровізації різних процесів у регіоні. Спад у 2019 році, під час якого видатки скоротилися до 60,96 млн грн, може бути пов'язаним із завершенням певних проєктів з цифровізації та коригуванням фінансування заходів з бюджету. Період 2020-2021 років позначився подальшим зростанням до 149 млн грн, що може свідчити про нові ініціативи у сфері цифровізації. А у 2022 рік, звичайно, прогресує значний спад до 54 млн грн, що пояснюється відповідним впливом через війну та пріоритетністю інших видатків. Проте у 2023 році видатки зросли до 66,61 млн грн, що може свідчити про часткове відновлення фінансування. Таким чином, ці дані можуть бути корисними для аналізу стратегій розвитку цифровізації Харківського регіону та оцінки їх ефективності в умовах змін економічного розвитку.

Враховуючи те, що на сьогодні цифрова компетентність – ключова компетентність в умовах цифрової економіки, яка охоплює такі поняття як інформаційна грамотність та медіаграмотність, комунікація та співпраця, створення цифрового контенту, безпека та захист персональних даних, навчання протягом життя, Концепція розвитку цифрових компетентностей висвітлює проблеми, що не дозволяють забезпечити розвиток цифрових навичок та підкреслює відсутність системного підходу до вирішення питань, пов'язаних з єдиними вимогами до рівня володіння працівниками різних професій цифровими навичками, формування освітніх програм цифровізації, професійних стандартів цифрової компетентності, системи індикаторів для проведення моніторингу обізнаності у сфері цифрової інфраструктури тощо [11].

Як показують проведені дослідження та аналіз індикативних показників, на сьогодні важливим викликом, який стримує розвиток цифровізації в регіонах, є саме низький рівень цифрової обізнаності та цифрової грамотності населення, підприємців, регіональних та місцевих органів управління.

Незважаючи на повномасштабну агресію, регіональна цифровізація залишається важливим напрямом роботи Міністерства цифрової трансформації України. Особливо в умовах війни, цифрова трансформація регіонів відіграє ключову роль у забезпеченні доступу до якісних медичних, освітніх, соціальних, адміністративних та інших публічних послуг.

До теперішнього часу одним із найбільш повним інструментом для аналізу розвитку регіонів є індекс цифрової трансформації. Він використовується для оцінки рівня цифровізації, впровадження цифрових послуг і ефективності роботи органів регіональної влади у сфері інформатизації. Індекс цифрової трансформації регіонів України, створений командою Міністерства цифрової трансформації України, охоплює 24 регіони країни. Індекс цифрової трансформації регіонів України включає: 8 субіндексів, 28 індикаторів і 88 показників [11]. Модель формування індексу цифрової трансформації регіонів надана на рисунку 2.

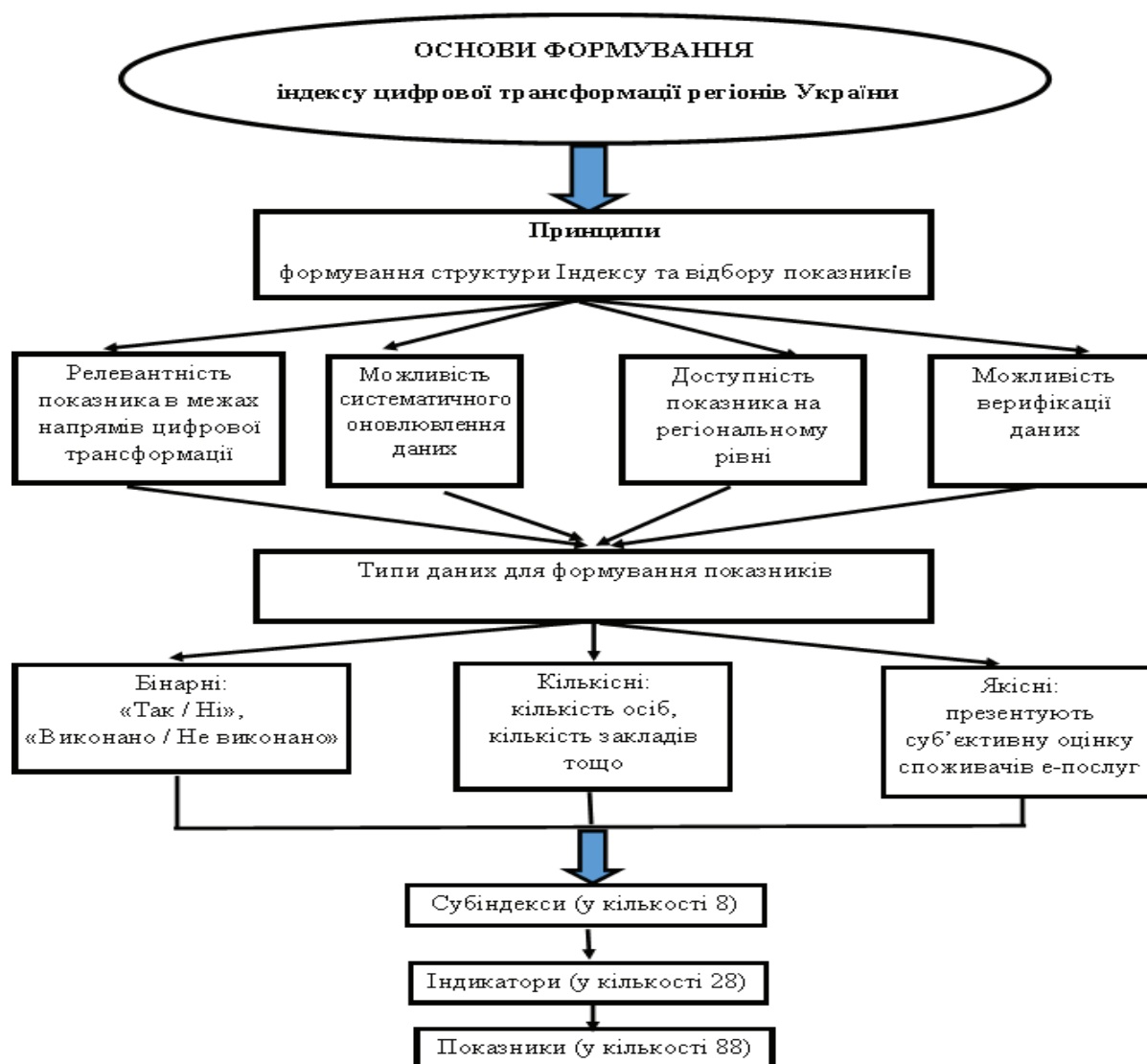

Рис. 2. Модель структури індексу цифрової трансформації регіонів України*

*Сформовано авторами за джерелом [13]

Основні субіндекси, індикатори, показники Індексу цифрової трансформації регіонів України надані в таблиці 1.

Індекс цифрової трансформації регіонів України дозволяє оцінити спроможність органів влади впроваджувати цифрові рішення, аналізує рівень цифрової культури населення, а також слугує показником прогресу у процесах цифровізації та інформатизації.

Таблиця 1.

**Основні субіндекси та індикатори Індексу цифрової трансформації
регіонів України***

№	Назва субіндексу	Значення коефіцієнта	Назва, кількість та значення індикаторів	Кількість показників
1	Інституційна спроможність	0,1	4 1. Стратегія цифрової трансформації області – 0,1 2. Регіональна програма інформатизації на 2023 рік – 0,4 3. Структурний підрозділ із цифрової трансформації – 0,2 4. Допоміжні організації поза штатом ОДА – 0,3	12 3 4 3 2
2	Розвиток інтернету	0,2	2 1. Підключення укріплень до інтернету, організація WiFi-доступу – 0,9 2. Сприяння доступу до інфраструктури – 0,1	4 3 1
3	Розвиток ЦНАП	0,2	6 1. Утворення ЦНАП - 0,35 2. Кількість послуг у ЦНАП - 0,35 3. Якість послуг у ЦНАП - 0,03 4. Автоматизація ЦНАП - 0,05 5. Навчання працівників ЦНАП - 0,02 6. Безбар'єрність та модернізація ЦНАП - 0,2	17 2 10 1 2 1 1
4	Впровадження режиму «без паперів»	0,1	3 1. Е-документообіг 0,6 3 2. Дія.QR/шеринг/валідація за API та Дія-Дія 0,2 11 3. Оцифрування реєстрів в ОДА	22 3 11 8
5	Цифрова освіта	0,05	2 1. Залучення населення до програм розвитку цифрових навичок – 0,6 2. Е-журнали у закладах освіти – 0,4	2 1 1
6	Візитівка області	0,05	3 1. Вебсайт ОДА - 0,5 2. Геоінформаційна система - 0,1 3. Дія.Бізнес - 0,4	4 1 2 1
7	Проникнення базових е- послуг	0,1	3 1. еМалятко - 0,3 3 2. Інвентаризація нерухомого майна - 0,3 3. Впровадження єдиної інформаційної системи соціальної сфери – 0,4	8 3 2 3
8	Галузева цифрова трансформація	0,2	5 1. Захист інформації - 0,4 2. Політика у сфері кібербезпеки - 0,3 3. Охорона здоров'я - 0,1 4. Цивільний захист - 0,1 5. Е-демократія – 0,1	19 5 4 3 3 4

* Сформовано авторами за джерелом [13]

Отже, як бачимо, компонентами цифрової трансформації на регіональному рівні виступають:

- інституційна спроможність – розробка та затвердження регіональних програм розвитку цифровізації та створення спеціальних структурних підрозділів, діяльність яких спрямована на впровадження заходів щодо задоволення потреб громадян користуватися цифровим правом;

- цифрова інфраструктура – комплекс цифрових пристроїв, засобів та систем, що надають можливість налагодити електронно-комунікаційний обмін інформацією та взаємодію між ними;

- відкриті дані – набір даних, які оприлюднюються у визначеному форматі для автоматизованої обробки їх параметрів та призначення;

- цифрові можливості – зручні цифрові сервіси, що надають можливість мешканцям користуватися цифровими продуктами в усіх сферах життєдіяльності громади;

- технологічна реформа – інноваційні технології, що інтегруються до діяльності територіальних органів влади та міської інфраструктури для поліпшення комунікацій з населенням;

- Smart city – система взаємопов'язаних інформаційно-комунікаційних мереж та новітніх технологій для створення оптимальних умов надання якісних послуг населенню;

- фінансування – забезпечення фінансовими ресурсами стабільного функціонування електронних комунікаційних мереж, цифрових систем, інноваційних цифрових технологій.

Ці компоненти застосовуються для визначення Індексу цифрової трансформації регіонів України.

Проаналізуємо ключові дані про регіональну цифровізацію України за 2022 та 2023 роки на прикладі декількох найбільших областей України: Харківської, Дніпропетровської, Київської, Львівської та Тернопільської областей, а саме: (Таблиця 2).

За результатами дослідження, середній рівень Індексу у 2023 р. становив 0,632 бали з максимальних 1. Найкращі результати серед аналізованих областей були досягнуті в Дніпропетровській області, де загальний рівень субіндексу становив 0,908, а найнижчий – в Тернопільській обл. – 0,627, не дивлячись на те, що за окремими субіндексами (інституційна спроможність та візитівка області) у Тернопільській області було досягнуто найвищий показник 1,000. Протягом 2023 року в Дніпропетровській області було створено та ухвалено нову регіональну програму інформатизації під назвою «Дніпропетровщина: цифрова трансформація» на період 2023–2025 років.

Досить цікавим для аналізу є субіндекс «Цифрова освіта», який складається з двох ключових індикаторів: використання населенням цифрової платформи «Дія.Освіта» та впровадження електронних журналів у закладах освіти. На шкалі від 0 до 1 цей субіндекс досяг значення 0,656, що демонструє значне покращення порівняно з 2022 роком і займає четверте місце у загальній структурі Індексу. Рівень залучення населення та реалізація цифрових ініціатив у сфері освіти

відрізняються між регіонами України. Найкращі показники спостерігаються у Дніпропетровській (0,968) та Харківській (0,968) областях, хоча й у інших регіонах цей процес також відбувається на високому рівні, окрім Київської області (0,542).

Якщо говорити про Харківську область, то, нажаль, результати роботи у сфері цифровізації регіону нижче за інші великі області України, особливо це стосується «Візитівки області», де субіндекс дорівнює 0,500, що свідчить про не достатнє виконання індикатора щодо модернізації веб сайтів ОДА згідно з вимогами до дизайну, затвердженого Міністерством цифрової трансформації України. У цілому за аналізованими регіонами України прослідковується позитивна динаміка щодо цифровізації регіонів.

Таблиця 2

Індекс цифрової трансформації України за 2022-2023 р.р.

Складові Індексу цифрової трансформації регіонів України	Області України									
	Харківська обл.		Дніпропетр. обл.		Київська обл.		Львівська обл.		Тернопіль. обл.	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Індекс цифрової трансформації регіонів України	0,571	0,787	0,799	0,908	0,588	0,684	0,799	0,891	0,910	0,627
Інституційна спроможність	0,794	0,728	0,916	1,000	0,710	0,685	0,890	0,880	1,000	1,000
Розвиток інтернету	0,615	0,926	0,993	0,902	0,377	0,689	0,833	0,914	0,992	0,916
Розвиток ЦНАП	0,703	0,696	0,972	0,908	0,824	0,744	0,822	0,905	0,830	0,747
Впровадження режиму без паперів	0,533	0,809	0,952	0,923	0,711	0,718	0,924	0,951	0,933	0,856
Цифрова освіта	0,152	0,968	0,694	0,068	0,258	0,542	0,562	0,840	0,718	0,732
Візитівка області	0,480	0,500	1,000	1,000	1,000	1,000	0,800	0,600	1,000	1,000
Проникнення базових е-послуг	0,544	0,809	0,754	0,901	0,610	0,728	0,680	0,885	0,834	0,672
Галузева цифрова трансформація	0,325	0,773	0,924	0,826	0,210	0,534	0,820	0,918	0,999	0,773

*Сформовано авторами за джерелами [13,14]

Зупинимось більш детально на оцінці та аналізі складових індексу цифрової трансформації Харківського регіону в 2022-2023 роках (Рис. 3).

Не дивлячись на те, що у Харківському регіоні (Таблиця 1) окремі субіндекси нижче ніж в регіонах, що аналізуються, водночас, з рисунку 3 видно, що зроблено значний стрибок у 2023 році в порівнянні з 2022 роком за загальним рівнем цифрової трансформації з 0,571 до 0,787 балів та за такими напрямками, як: розвиток інтернету – з 0,615 до 0,926, цифрова освіта – з 0,152 до 0,968, проникнення базових е-послуг – з 0,544 до 0,809, галузева цифрова трансформація – 0,325 до 0,773 тощо. Проте, відбулось зниження субіндексів за інституційною спроможністю, розвитком ЦНАП і залишився на низькому рівні субіндекс «Візитівка області» на рівні 0,500 у 2023 році.

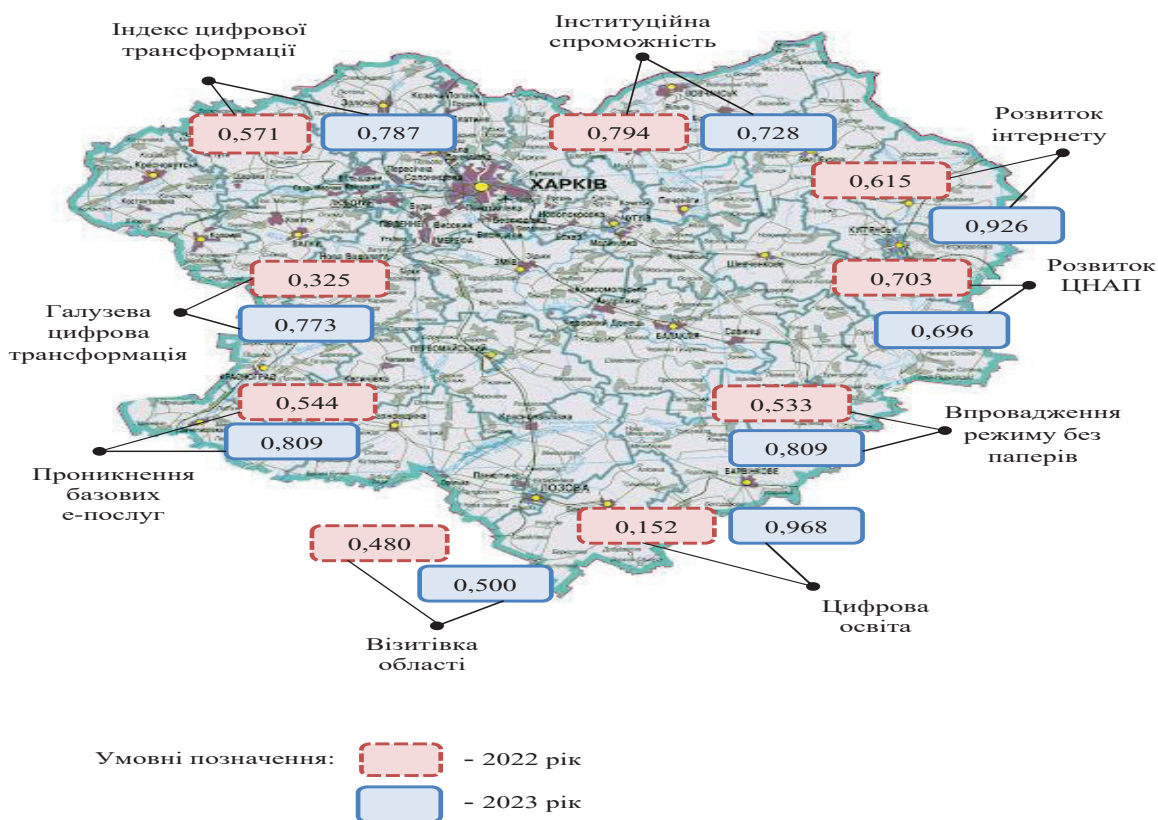

Рис. 3. Аналіз складових індексу цифрової трансформації Харківської області у 2022-2023 роках
Сформовано авторами за джерелами [13,14]

Таким чином, в умовах воєнного часу, для Харківського регіону нагальною потребою є:

створення програмного забезпечення «Дашборд відновлення та розвитку міста Харкова». Впровадження цього продукту надасть можливість Харківській міській раді налагодити ефективну роботу з міжнародними та вітчизняними фондами, донорами, фінансовими інститутами із залучення інвестицій на реалізацію проєктів відновлення зруйнованої інфраструктури;

організація процесу впровадження системи DREAM-цифрової екосистеми, яка збирає, упорядковує та публікує відкриті дані на всіх етапах проєктів відновлення в режимі реального часу, використовуючи найвищі стандарти прозорості та підзвітності.

Отже, основними концептуальними напрямками інноваційного розвитку цифровізації в системі трансформації економіки регіонів на перспективу є:

- створення належних умов для користування мешканцями територіальних громад мережами телекомунікацій;
- забезпечення інформаційними ресурсами потреб громадян для реалізації їх конституційних прав;
- впровадження сучасних інформаційних технологій для здійснення електронної взаємодії виконавчих органів міської ради з населенням і бізнес-середовищем;
- розвиток цифрової інфраструктури та її оснащення системою захисту від кіберзагроз;
- залучення до сфер життєдіяльності регіонів інформаційно-комунікаційних технологій;
- підвищення цифрової грамотності користувачів публічних послуг, що надаються у електронному вигляді органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

Посилення значення цифровізації в умовах воєнного стану визначає значущість комп'ютеризації та модернізації процесу надання публічних заходів, відновлення зруйнованої цифрової інфраструктури, підвищення рівня кібербезпеки та якості функціонування інформаційних систем у бізнес-середовищі.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Прогресивним інструментом ефективної взаємодії влади та мешканців територіальних громад виступає цифрова трансформація, стратегічними напрямками якої передбачено впровадження в усі галузі регіонального рівня сучасних цифрових технологій. Сьогодні економіка активно розвивається за рахунок стрімкого зростання попиту на послуги, що базуються на інформаційно-комунікаційних технологіях. Серед таких технологій виділяються стільниковий і супутниковий зв'язок, цифрове телебачення і радіо, Інтернет, а також електронні сервіси, зокрема електронний уряд і електронна демократія. У цьому контексті Інтернет-сайти є ключовим інструментом для розвитку бізнесу та оптимізації управлінських процесів. Їх зручність, функціональність і привабливий дизайн дозволяють ефективно взаємодіяти з користувачами та забезпечувати високий рівень точності комунікацій [15]. Отже, цифрова модернізація сфер життєдіяльності регіонів надає можливість створити відкрите інформаційне суспільство, підвищити рівень

регіонального співробітництва, оптимізувати систему надання послуг, впливати на інноваційний розвиток бізнес-середовища. Таким чином, подальші дослідження щодо розвинення цифрової інфраструктури на регіональному рівні підкреслює необхідність вивчення впливу цифрових технологій на процес відкритості та прозорості публічної влади.

Список використаних джерел

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 №695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки». URL: <https://zakon.rada.gov> (2023) (дата звернення : 26.07.2024).
2. Даудова, Г.В., Таукешева, Т.Д. (2021). Ризики фінансової децентралізації на місцевому рівні (на прикладі бюджету міста Харкова). *Теорія та практика державного управління* : зб. наук. пр. Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр». Вип. 1 (72). С. 97-104.
3. Іванова, Н. (2023). Цифровий розвиток регіонів України: тренди довоєнного періоду та перспективи після воєнного відновлення. *Проблеми і перспективи економіки та управління*, 4 (32), С. 208-217. URL: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2022-4\(32\)-208-217](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2022-4(32)-208-217) (дата звернення : 26.09.2024).
4. Нечаєва, І., Шиловець, І. (2024). Цифрова трансформація регіонів України: проблеми, рекомендації, перспективи. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. Випуск 6.. Volume 6. С. 137-145.
5. Червякова, Т. (2020). Цифрова трансформація регіонів: проблеми і перспективи. *Теоретичні та практичні питання узгодження інтересів розвитку територіальної системи* : матеріали Всеукр. науково-практ. інтернет-конф., м. Харків, 31 жовтня 2020 р. Х.. С. 199-210. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/343512373> (дата звернення : 26.11.2024).
6. Самойлович, А. (2023). Наукові підходи до дослідження впливу цифровізації на забезпечення сталого розвитку країни та її регіонів. *Economic Synergy*, (2), 131–147. URL: <https://doi.org/10.53920/ES-2023-2-10> (дата звернення: 28.12.2024).
7. Іртішцева, І. О., Сенкевич, О.Ф. (2020). Цифрова трансформація регіонів України: об'єктивна необхідність, принципи цифрового розвитку та особливості регулювання. *Регіональна економіка*. №1 (95). С. 14–21.
8. Гринько, П.Л., Гринько, А.П. (2022). Цифрова трансформація бізнесу: теорії, проблеми, механізми. *Scientific Collection «InterConf»*, (123): *with the Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference «Science in the Environment of Rapid Changes»* (September 6-8, 2022). Brussels, Belgium: De Boeck. 351 p. С. 41-49
9. Давимука, С. А., Федулова, Л. І. (2018). Цифрова трансформація регіонів України. *Регіональна економіка*. №4(90). С. 110-121. URL: http://re.gov.ua/doi/re2018.04.110_u.php (дата звернення : 28.12.2024).
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 №179 «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року». URL: <https://zakon.rada.gov> (дата звернення : 26.07.2024).
11. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 №67-р «Концепція цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки». URL: <https://zakon.rada.gov> (дата звернення : 21.08.2024)
12. Міністерство цифрової трансформації України. Бюджет. Звіти про виконання. URL: <https://thedigital.gov.ua/community/budget> (дата звернення : 26.12.2024).
13. Індекс цифрової трансформації регіонів України 2022. URL: <https://hromada.gov.ua/research/indeks-cifrovoyi-transformaciyi-regioniv-ukrayini-2022> (дата звернення : 26.12.2024).

14. Індекс цифрової трансформації регіонів України 2023. URL: <https://hromada.gov.ua/research/indeks-cifrovoyi-transformaciyi-regioniv-ukrayini-2023> (дата звернення : 26.12.2024).
15. Методологія керування бізнесом в умовах цифровізації : монографія / А. П. Грінько, П. Л. Гринько, Н. Г. Ушакова, Т. В. Андросова, О. А. Кулініч, І. І. Помінова (2022). Х.: МОНОГРАФ. 198 с.

References

1. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 05.08.2020 № 695 «Pro zatverdzhennia Derzhavnoi stratehii rehionalnoho rozvytku na 2021-2027 roky». [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 05.08.2020 No. 695 "On Approval of the State Strategy for Regional Development for 2021-2027"] Available at: <https://zakon.rada.gov>. (Accessed 23 October 2024). [in Ukrainian]
2. Daudova, H.V., Taukesheva, T.D. (2021). Ryzyky finansovoi detsentralizatsii na mistsevomu rivni (na prykladi biudzhetu mista Kharkova). [Risks of financial decentralization at the local level (using the example of the Kharkiv city budget)]. *Theory and practice of state administration: collection of scientific papers*. Kh. : Edition of HARRI NADU "Master", 2021. Issue 1 (72). pp. 97-104. [in Ukrainian]
3. Ivanova N. (2023). Tsyfrovyi rozvytok rehioniv Ukrainy: trendy dovoiennoho periodu ta perspektyvy pislia voiennoho vidnovlennia. [Digital development of Ukrainian regions: pre-war trends and prospects after war recovery]. *Problems and prospects of economics and management*. (4 (32), pp. 208-217. Available at: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2022-4\(32\)-208-217](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2022-4(32)-208-217). (Accessed 30 October 2024). [in Ukrainian]
4. Nechaieva, I., Shylovets, I. (2024). Tsyfrova transformatsiia rehioniv Ukrainy: problemy, rekomendatsii, perspektyvy. [Digital transformation of Ukrainian regions: problems, recommendations, prospects.]. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. Volume 6. pp. 137-145. [in Ukrainian]
5. Cherviakova, T. (2020). Tsyfrova transformatsiia rehioniv: problemy i perspektyvy. [Digital transformation of regions: problems and prospects]. *Theoretical and practical issues of harmonizing the interests of the development of the territorial system: materials of the All-Ukrainian Scientific and Practical Internet Conference, Kharkiv, October 31, 2020*. Kh., pp. 199-210. [in Ukrainian]
6. Samoilovych, A. (2023). Naukovi pidkhody do doslidzhennia vplyvu tsyfrovizatsii na zabezpechennia staloho rozvytku krainy ta yii rehioniv. [Scientific approaches to studying the impact of digitalization on ensuring sustainable development of the country and its regions.]. *Economic Synergy*, (2), pp. 131–147. [in Ukrainian]
7. Irtyshcheva, I. O., Sienkevych, O. F. (2020). Tsyfrova transformatsiia rehioniv Ukrainy: obiektyvna neobkhidnist, pryntsypy tsyfrovoho rozvytku ta osoblyvosti rehuliuвання. [Digital transformation of Ukrainian regions: objective necessity, principles of digital development and features of regulation]. *Regional Economy*. No. 1 (95). pp. 14–21. [in Ukrainian]
8. Grinko, A.P., Hrynko, P.L.(2022). Cifrova transformaciya biznesu: teorii, problemi, mehanizmi. [Digital transformation of business: theories, problems, mechanisms]. *Scientific Collection «InterConf», (123): Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference «Science in the Environment of Rapid Changes»* (September 6-8, 2022). Brussels,: De Boeck, 351 p. pp. 41-49. [in Belgium]
9. Davymuka, S. A., Fedulova, L. I. (2018). Tsyfrova transformatsiia rehioniv Ukrainy. Rehionalna ekonomika. [Digital Transformation of Ukrainian Regions.]. *Regional Economy*. No. 4(90). pp. 110-121. [in Ukrainian]
10. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 03.03.2021 №179 «Pro zatverdzhennia Natsionalnoi ekonomichnoi stratehii na period do 2030 roku» (Accessed 23 October 2023) [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated March 3, 2021 No. 179 "On Approval of the National Economic Strategy for the Period Until 2030"] Available at: <https://zakon.rada.gov>. (Accessed 26 July2024). [in Ukrainian].

Отримано:	09.02.2025	Beérkezett:	2025.02.09	Received:	09.02.2025
Прийнято до друку:	08.03.2025	Elfogadva:	2025.03.08	Accepted:	08.03.2025
Опубліковано:	12.05.2025	Megjelent:	2025.05.12	Published:	12.05.2025